

Toetsing Flora- en faunawet voor de aanleg van een ecologische verbindingszone tussen het Zuid- laardermeer en Midden-Groningen

Toetsing Flora- en faunawet voor de aanleg van een ecologische verbindingszone tussen het Zuidlaardermeer en Midden-Groningen

Status

Definitief

Datum

7 januari 2015

Handtekening

Harold Steendam

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Methode	5
1.4 Onderzoeksgebied	6
1.5 Voorgenomen ontwikkeling	6
2 Flora en fauna op de locatie: resultaten, effecten en vervolg	9
2.1 Deelgebied 1	9
2.1.1 Beschermde soorten	9
2.1.2 Effecten en vervolg	11
2.2 Deelgebied 2	11
2.2.1 Beschermde soorten	11
2.2.2 Effecten en vervolg	12
2.3 Deelgebied 3	13
2.3.1 Beschermde soorten	13
2.3.2 Effecten en vervolg	14
2.4 Deelgebied 4	14
2.4.1 Beschermde soorten	14
2.4.2 Effecten en vervolg	16
2.5 Deelgebied 5	16
2.5.1 Beschermde soorten	16

2.5.2	Effecten en vervolg	17
2.6	Deelgebied 6	17
2.6.1	Beschermde soorten	17
2.6.2	Effecten en vervolg	18
2.7	Deelgebied 7	19
2.7.1	Beschermde soorten	19
2.7.2	Effecten en vervolg	20
2.8	Deelgebied 8	20
2.8.1	Beschermde soorten	20
2.8.2	Effecten en vervolg	21
3 Conclusie		23
3.1	Aanwezigheid zwaardere beschermde soorten	23
3.2	Vervolgstappen	23
4 Gebruikte bronnen		27

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De provincie Groningen is bezig met de voorbereidingen rondom een nieuw aan te leggen ecologische verbindingszone tussen het Zuidlaardermeer en Midden-Groningen. De verbindingszone bestaat uit een nieuw te graven slenk op enkele (voormalige) landbouwgronden, dat geschikt is voor de doelsoorten Otter en Bever. Daarnaast zal een aantal bestaande sloten worden gedempt.

Effecten op beschermde flora en fauna als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Buro Bakker is gevraagd om middels een verkennende toetsing (quickscan) eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in beeld te brengen en de effecten van de gewenste ontwikkeling op deze soorten te beoordelen.

Met de quickscan wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke beschermde soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten voor deze soorten, leidt de quickscan tot aanbevelingen voor vervolgstappen. Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt wordt binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

1.2 Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving is gebaseerd op de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten. Relevant zijn in het kader van deze quickscan vooral de bepalingen die van toepassing zijn op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. De Flora- en faunawet is overal in Nederland van toepassing, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

Er worden in de Flora- en faunawet drie verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor soorten met een lichte bescherming geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten zijn mitigerende maatregelen van toepassing als effecten van de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moeten worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als mitigatie niet mogelijk is.

1.3 Methode

Om een indruk te krijgen van de (potentiële) natuurwaarden van het plangebied is op 18 en 19 november 2014 een veldbezoek gebracht. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Voor de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn daarnaast de meest actuele en relevante waarnemingen uit verspreidingsatlassen en de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd (dd 15 oktober 2014). Daarnaast zijn inschattingen gemaakt van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken en gebiedskennis.

1.4 Onderzoeksgebied

De ecologische quickscan heeft betrekking op een gebied tussen het Zuidlaardermeer en Midden-Groningen. Het gebied bestaat uit acht min of meer geschakelde deelgebieden. De meeste deelgebieden, met uitzondering van deelgebied 1 zijn momenteel (nog) in gebruik als landbouwgrond voor teelt van gewassen (meest mais) en voor beweiding van vee (koeien, schapen en paarden). De ligging van de deelgebieden is weergegeven in figuur 1.

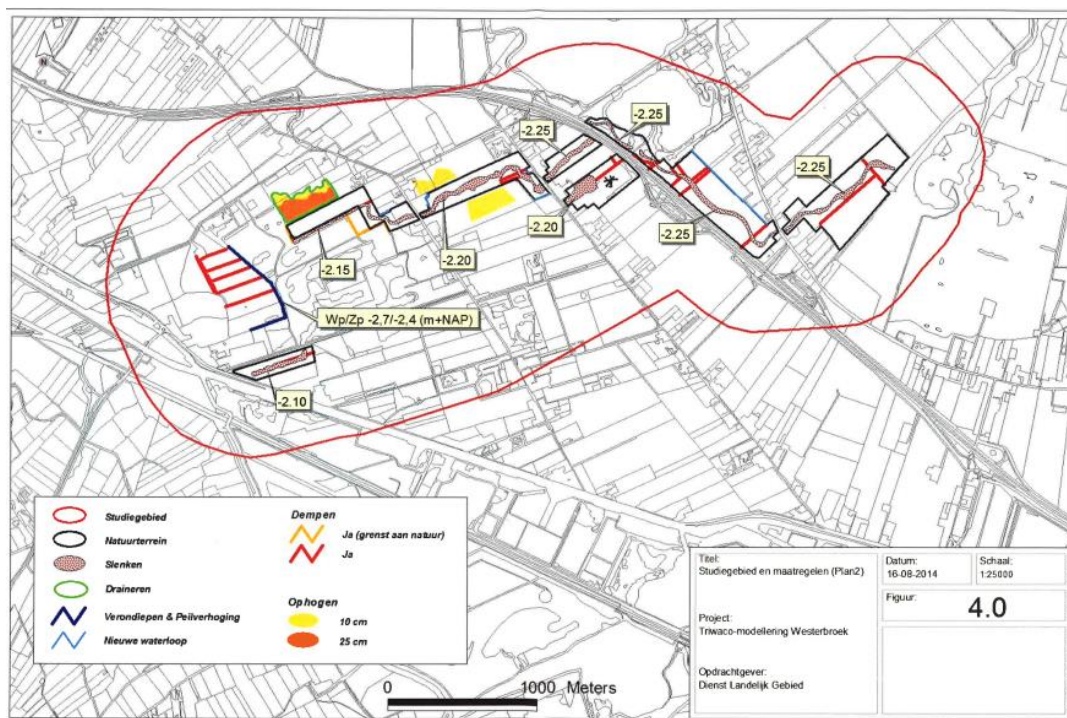

Figuur 1 Ligging van de deelgebieden.

Het geheel is gelegen in de gemeenten Hoogezand-Sappemeer (deelgebieden 1, 2, 3, 4 en 5) en Slochteren (deelgebieden 6, 7 en 8).

1.5 Voorgenomen ontwikkeling

De hoofdontwikkeling bestaat uit het graven van een slenk door de deelgebieden. Daarbij wordt deels aangesloten bij de al bestaande watergangen die worden vergraven of verondiept. Op andere plaatsen wordt een geheel nieuwe slenk gegraven. Ten behoeve van deze ontwikkeling zullen ook enkele bestaande afwateringssloten worden gedempt en zullen aangrenzend aan het inrichtingsgebied enkele nieuwe sloten worden gerealiseerd. Tot slot wordt plaatselijk (deelgebied 4 en 5) het maaiveld opgehoogd met de vrijgekomen grond. Dit leidt tot ophogingen variërend van ongeveer 10 centimeter tot ongeveer 25 centimeter. Met de ontwikkeling zal de bestemming van de deelgebieden veranderen van functie landbouw naar de functie natuur. In figuur 2 zijn de inrichtingsmaatregelen in kaart gebracht. De maatregelen zullen vervolgens per deelgebied nader worden omschreven.

Figuur 2 Voorziene maatregelen ten behoeve van de realisatie van de verbindingszone. Met het sterretje ten zuid-westen van de A7 wordt aangegeven dat er in dit perceel in het kader van dit project geen maatregelen worden getroffen (bron: DLG).

Deelgebied 1

De maatregelen in deelgebied 1 zijn beperkt tot de noordelijke grenssloot. Deze sloot zal worden verondiept. De afwatering van het gebied zal daarmee niet wezenlijk veranderen. In de toekomstige situatie is ruimte voor moerasvorming.

Deelgebied 2

Ten behoeve van de ontwikkeling in deelgebied 2 is een aantal opties mogelijk. In deze quickscan wordt uitgegaan van het volledig dempen van alle kavelsloten, zoals aangegeven in figuur 2, in combinatie met het verondiepen van de oostelijke grenssloot. Hierdoor ontstaat in de toekomstige situatie de mogelijkheid tot moerasvorming in het oostelijke deel van het gebied en de vorming van (bloemrijke) graslanden in het westelijke deel van het gebied. Andere opties voor het gebied zijn het niet dempen van de genoemde sloten of het laten verlanden van de sloten.

Deelgebied 3

In deelgebied 3 worden voorlopig geen inrichtingsmaatregelen getroffen. Wel gaat het gebied in de toekomstige situatie op een andere manier beheerd worden, waardoor de ontwikkeling van bloemrijke graslanden mogelijk wordt gemaakt.

Deelgebied 4

Maatregelen in deelgebied 4 hebben grotendeels betrekking op de bestaande sloot die grenst aan het natuurgebied Westerbroek. Deze sloot zal worden vergraven tot een slenk die aantakt op de reeds gerealiseerde 'natuurvriendelijke' watergang in het oostelijk deel van het deelgebied. Bij de ontwikkeling worden enkele overige watergangen in het gebied gedempt (zie figuur 2). Ten noorden van de slenk worden enkele percelen opgehoogd die de bestemming landbouw behouden. De toekomstige functie van het gebied bestaat uit een combinatie van slenk, bloemrijke graslanden en bosvorming.

Deelgebied 5

In deelgebied 5 wordt een geheel nieuwe slenk uitgegraven en worden twee kruisende kavelsloten in zijn geheel gedempt. Met de vrijkomende grond worden landbouwpercelen ten noorden en ten zuiden van het gebied opgehoogd. De toekomstige situatie voorziet in de ontwikkeling van (bloemrijke) graslanden en een smalle zone met moerasontwikkeling.

Deelgebied 6

In deelgebied 6 wordt een nieuwe slenk gerealiseerd. Maatregelen die betrekking hebben op bestaande watergangen zijn niet aan de orde. In de toekomstige situatie wordt de ontwikkeling van bloemrijke graslanden mogelijk gemaakt.

Deelgebied 7

Evenwijdig aan de A7 zal een geheel nieuwe slenk worden gegraven in twee trajecten. Kruisende watergangen worden daarbij in zijn geheel gedempt. De hoofdwatgang die uitmondt in de Scharmerplas zal zijn huidige functie als afwateringssloot van de landbouwgebieden ten westen van de A7 blijven behouden. Aan de noordoostzijde van het inrichtingsgebied wordt een nieuwe waterloop aangelegd voor de ontwatering van het achterliggende gebied (zie figuur 2). Onderdeel van de maatregelen is ook de realisatie van een wandelpad en een uitzichtheuvel. De uitzichtheuvel wordt aangelegd aan de oever van het meest zuidelijke puntje van de Scharmerplas. In het gebied wordt ontwikkeling van moerasvegetaties, bloemrijke graslanden en bosvorming gestimuleerd.

Deelgebied 8

In deelgebied 8 wordt een slenk gerealiseerd en worden twee kavelsloten gedempt (figuur 2). In de toekomstige situatie wordt de ontwikkeling van moerasvegetaties, bloemrijke graslanden en opslag van bosjes mogelijk gemaakt.

2 | Flora en fauna op de locatie: resultaten, effecten en vervolg

In de paragrafen 2.1 tot en met 2.8 wordt de (mogelijke) aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde flora en fauna per deelgebied besproken. De mogelijke aanwezigheid van deze soorten kan leiden tot de aanbeveling voor vervolgonderzoek of tot een mitigatieopgave.

Tevens worden de effecten beoordeeld die de voorgenomen ontwikkeling heeft op beschermde flora en fauna.

2.1 Deelgebied 1

2.1.1 Beschermde soorten

Flora

De aanwezigheid van flora met een zwaardere bescherming kan worden uitgesloten. Het terrein is voedselrijk en biedt daardoor geen geschikte groeiomstandigheden voor soorten met een zwaardere bescherming.

Vogels

Jaarrond beschermde soorten

Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats komen niet voor. Dergelijke soorten worden uitsluitend aangetroffen in bomen en gebouwen. Deze zijn niet in het terrein aanwezig.

Algemene broedvogels

Het gebied is geschikt voor algemene broedvogels van ruigte en struweel. In het terrein is geschikte broedgelegenheid aanwezig voor onder andere Roodborsttapuit, Blauwborst, Rietgors en Geelgors. In de oevers van de watergangen kan een aantal algemene watervogels (Wilde eend, Meerkoet) tot broeden komen.

Vleermuizen

Bomen en/of gebouwen met geschikte ruimtes voor vleermuizen zijn niet op het terrein aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen kan worden uitgesloten. Het gebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen die in de omgeving verblijven. Het gebied onderscheidt zich echter niet in relatie tot de omgeving. Hierdoor kan het deelgebied niet worden aangemerkt als essentieel foerageergebied. Door het ontbreken van lijnvormige landschapselementen kan de aanwezigheid van belangrijke vliegroutes op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het voorkomen van de zwaar beschermde Waterspitsmuis is in 2011 in het natuurgebied Westerbroek aangetoond (NDFF). De soort is op twee locaties in het plassengebied ten noorden van de Hesselinkslaan gevangen tijdens een inventarisatie met inloopvallen. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis in deelgebied 1 (circa 200 meter van de vangstlocaties) kan niet op voorhand worden uitgesloten. De combinatie van deels dichtgegroeide sloten en drassige ruigtegraslanden vormen geschikt leefgebied voor deze soort. Leefgebied voor andere soorten met een juridisch zwaardere bescherming is niet aanwezig.

Foto 1 Watergang die dwars door deelgebied 1 loopt met potentieel geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis, Heikikker en Poelkikker.

Reptielen en amfibieën

In deelgebied 1 komen de zwaar beschermde Heikikker en Poelkikker voor. Zowel Heikikker als Poelkikker zijn bij onderzoek ten behoeve van de aanleg van een faunapassage nabij Waterhuizen in het gebied vastgesteld (Buro Bakker, 2014). De aanwezigheid van reptielen en overige zwaarder beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Voor deze soorten valt het gebied buiten het bekende verspreidingsgebied.

Vissen

De matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper komt algemeen voor in het gebied ten zuidwesten van het Winschoterdiep (Zuidlaardermeergebied en Hunzedal; Brouwer *et al.*, 2008). In het gebied ten noordoosten van het Winschoterdiep, waarbinnen de onderzochte deelgebieden liggen is de verspreiding van de Kleine modderkruiper niet bekend. De bekende verspreiding van de Kleine modderkruiper (zoals beschreven in Brouwer *et al.*, 2008) is echter zeer onvolledig en het is niet uit te sluiten dat de soort ook voorkomt in de omgeving van Westerbroek. De aanwezigheid van de matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper in deelgebied 1 kan niet worden uitgesloten. Het deelgebied ligt aan de rand van zijn bekende verspreiding en de watergangen in het gebied zijn geschikt als leefgebied voor deze soort (voldoende diep en aansluiting met watergangen in de omgeving). Andere beschermde vissen (Bittervoorn en Grote modderkruiper) stellen hogere eisen aan hun leefgebied. Watergangen die voldoen aan deze eisen zijn niet aanwezig, waardoor de aanwezigheid van andere beschermde vissen is uit te sluiten.

Overige soorten

In de regio zijn in het verleden (1999 en 2000) waarnemingen gedaan van de zwaar beschermde Gevlekte witsnuitlibel (NDFF). De waarnemingen zijn afkomstig van het centrale deel van het natuurgebied Westerbroek op circa 200 meter van deelgebied 1. Het betreft enkele waarnemingen van

1 of 2 mannetjes. Het voorkomen van de Gevlekte witsnuitlibel is gebonden aan beginnende verlandingsstadia in laag- en hoogveenmoerassen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002). Door het ontbreken van verlandingsstadia kan de aanwezigheid van de Gevlekte witsnuitlibel in deelgebied 1 worden uitgesloten. Ook voor andere beschermde libellen, alsmede dagvlinders en andere ongewervelden is geen geschikt leefgebied aanwezig.

2.1.2 Effecten en vervolg

Waterspitsmuis

De werkzaamheden hebben uitsluitend betrekking op de noordelijke grenssloot en hebben dus geen betrekking op potentieel leefgebied van de Waterspitsmuis. Een vervolgonderzoek en de eventuele noodzaak om op basis daarvan een ontheffingsprocedure te doorlopen is daarom niet aan de orde.

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart.

Heikikker en Poelkikker

De werkzaamheden worden uitgevoerd in het leefgebied van de zwaar beschermde Poelkikker en Heikikker. Indien de werkzaamheden (verontdiepen van de watergang) plaatsvinden in de voortplantingsperiode kunnen effecten op beide soorten niet worden uitgesloten en is sprake van een ontheffingsplichtige ingreep. De gezamenlijke voortplantingsperiode en de periode dat de dieren afhankelijk zijn van het leven in het water omvat globaal de periode februari tot en met oktober (Creemers *et al.*, 2009). Afhankelijk van de lokale situatie kan de periode waarin kikkers in het water aanwezig zijn afwijken van deze standaardperiode. Indien de werkzaamheden buiten deze periode kunnen worden uitgevoerd zijn effecten uit te sluiten en is een vervolg (onderzoek/ontheffing) niet aan de orde.

Kleine modderkruiper

Effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van de matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper kunnen niet worden uitgesloten. De soort komt mogelijk voor in de sloten in het deelgebied. Een nader onderzoek naar de Kleine modderkruiper moet inzichtelijk maken of de soort in het deelgebied voorkomt. Op basis van het onderzoek kan het noodzakelijk zijn om voor de werkzaamheden te werken volgens een goedgekeurde gedragscode en een mitigatie-opgave uit te werken. De werkzaamheden en de te nemen maatregelen moeten worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

2.2 Deelgebied 2

2.2.1 Beschermde soorten

Flora

In het gebied is uitsluitend algemene en niet beschermde flora aanwezig. De aanwezigheid van beschermde flora kan worden uitgesloten op basis van terreinkenmerken. Het gebied is in agrarisch gebruik (mais en grasland) en de sloten worden jaarlijks geschoond.

Vogels

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats kan worden uitgesloten. Voor dergelijke soorten is geen nestgelegenheid aanwezig. Een oud kraaiennest in het westelijk deel

van het gebied dient als nestplaats van een Torenvalk. Tijdens het veldbezoek werd een foeragerend mannetje waargenomen dat duidelijk binding met het nest vertoonde. Nesten van de Torenvalk genieten geen jaarronde bescherming.

Algemene soorten

Het gebied is voornamelijk geschikt als broedgebied voor enkele weidevogels, zoals Kievit, Tureluur en Graspieper. Buiten het broedseizoen dient het gebied als foerageergebied voor overwinterende ganzen (Kolgans, Grauwe gans, Brandgans, Canadese gans en Toendrarietgans).

Vleermuizen

De aanwezigheid van belangrijk leefgebied voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes) kan op basis van terreinkenmerken worden uitgesloten. Er zijn geen objecten (bomen met holtes en/of gebouwen) aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen. Het gebied heeft een zeer open karakter zonder opgaande landschapsstructuren en daarom niet geschikt als belangrijk foerageergebied en/of vliegroute.

Overige zoogdieren

De sloten in het gebied worden jaarlijks geschoond en vormen daarom geen geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis. Ook voor overige zwaarder beschermde zoogdieren ontbreekt geschikt leefgebied.

Reptielen en amfibieën

De aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker en Heikikker is niet op voorhand uit te sluiten. In het nabijgelegen natuurgebied Westerbroek komen beide soorten vrij algemeen voor (Buro Bakker, 2014). De sloten in deelgebied 2 vormen geen optimaal leefgebied, maar het is niet uit te sluiten dat vanuit het natuurgebied ook dieren in de sloten in het deelgebied hebben gevestigd. Reptielen en andere zwaarder beschermde amfibieën zijn op basis van verspreidingsgegevens op voorhand uit te sluiten.

Vissen

De aanwezigheid van beschermde vissen kan worden uitgesloten. De sloten zijn ondiep en sluiten niet aan op grotere watersystemen in de omgeving.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten (bijvoorbeeld Groene glazenmaker) is geen geschikt leefgebied aanwezig.

2.2.2 Effecten en vervolg

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart.

Heikikker en Poelkikker

Voor de effectenbeoordeling zijn twee typen werkzaamheden van belang die mogelijk van invloed zijn op de zwaar beschermde Heikikker en Poelkikker:

- dempen van sloten;
- verontdiepen van de oostelijke grenssloot.

Met het dempen van de sloten wordt mogelijk leefgebied van de zwaar beschermde Poelkikker en Heikikker vernietigd. De aanwezigheid van deze soorten in de sloten kan op basis van de quickscan niet op voorhand worden uitgesloten. Een nader onderzoek naar beide soorten moet inzichtelijk maken of de soorten in het deelgebied voorkomen. Op basis van het onderzoek kan het noodzakelijk zijn om voor de werkzaamheden een mitigatie-opgave uit te werken en een ontheffing aan te vragen bij het ministerie van Economische Zaken. De optie om de betreffende sloten niet te dempen of te laten verlanden leidt niet tot de noodzaak om een vervolgonderzoek uit te voeren of een ontheffings-procedure op te starten.

Met het verontdiepen van de sloot in het oostelijk deel van het gebied wordt mogelijk leefgebied van Poelkikker en Heikikker aangetast. De sloot is geschikt leefgebied voor beide soorten, maar hun aanwezigheid kon met deze quickscan niet worden uitgesloten. Indien de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode en de periode dat de dieren afhankelijk zijn van het water kunnen worden uitgevoerd zijn er geen effecten op de soorten en is vervolgonderzoek en een eventuele ontheffings-procedure niet aan de orde. De werkbare periode omvat globaal de periode van eind oktober tot begin februari.

2.3 Deelgebied 3

2.3.1 Beschermde soorten

Flora

Deelgebied 3 is in agrarisch beheer en werd ten tijde van het veldbezoek intensief begraasd door koeien. In het gebied zijn geen geschikte groeiomstandigheden aanwezig voor soorten met een zwaardere bescherming.

Vogels

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats kan worden uitgesloten. Voor dergelijke soorten is geen nestgelegenheid aanwezig.

Algemene soorten

Het gebied is uitsluitend geschikt als broedgebied voor enkele weidevogels, zoals Kievit, Scholekster en Graspieper. Buiten het broedseizoen heeft het gebied geen belangrijke functie als foerageergebied voor overwinterende vogels.

Vleermuizen

De aanwezigheid van belangrijk leefgebied voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes) kan op basis van terreinkenmerken worden uitgesloten. Er zijn geen objecten (bomen met holtes en/of gebouwen) aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen. Het gebied is hooguit geschikt als marginaal foerageergebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

De sloten in het gebied worden jaarlijks geschoond en vormen daarom geen geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis. Ook voor overige zwaarder beschermde zoogdieren ontbreekt geschikt leefgebied.

Reptielen en amfibieën

De aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker en Heikikker is niet op voorhand uit te sluiten. In het nabijgelegen natuurgebied Westerbroek komen beide soorten voor (Buro Bakker, 2014). De sloot aan de zuidoostzijde van het gebied vormt geen optimaal leefgebied, maar het is niet uit te

sluiten dat vanuit het natuurgebied Westerbroek ook dieren in het deelgebied hebben gevestigd. Reptielen en andere zwaarder beschermde amfibieën zijn op basis van verspreidingsgegevens op voorhand uit te sluiten.

Vissen

De aanwezigheid van beschermde vissen kan worden uitgesloten. De sloten zijn ondiep en sluiten niet aan op grotere watersystemen in de omgeving.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten (bijvoorbeeld Groene glazenmaker) is geen geschikt leefgebied aanwezig.

2.3.2 Effecten en vervolg

Algemene broedvogels

In het gebied worden geen maatregelen getroffen. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

Heikikker en Poelkikker

In het gebied worden geen maatregelen getroffen. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

2.4 Deelgebied 4

2.4.1 Beschermde soorten

Flora

Deelgebied 4 betreft een agrarisch gebied met akkerbouw en deels grasland. Geschikte groeiomstandigheden voor soorten met een zwaardere bescherming zijn niet aanwezig.

Vogels

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats kan worden uitgesloten. Voor dergelijke soorten is geen nestgelegenheid aanwezig.

Algemene soorten

Het gebied is uitsluitend geschikt als broedgebied voor enkele weidevogels, zoals Kievit, Scholekster, Tureluur, Veldleeuwerik, Gele kwikstaart en Graspieper. Daarnaast bieden de sloten in het deelgebied zeer beperkte nestgelegenheid aan enkele broedvogels van water en moeras (bijvoorbeeld Wilde eend, Kleine karekiet en Rietgors. Buiten het broedseizoen wordt het gebied gebruikt als foerageergebied voor overwinterende ganzen.

Vleermuizen

De aanwezigheid van belangrijk leefgebied voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes) kan op basis van terreinkenmerken worden uitgesloten. Er zijn geen objecten (bomen met holtes en/of gebouwen) aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen. Delen van het gebied zijn hooguit geschikt als marginaal foerageergebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

De sloten in het gebied worden jaarlijks geschoond en vormen daarom geen geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis. Ook voor overige zwaarder beschermde zoogdieren ontbreekt geschikt leefgebied.

Reptielen en amfibieën

De zwaar beschermde Heikikker komt op zeer korte afstand van het deelgebied voor (Buro Bakker, 2014). Het is zeer waarschijnlijk dat de soort ook in de sloten in het deelgebied zelf voorkomt. De aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker kan op basis van het genoemde onderzoek en op basis van het verkennende terreinbezoek op voorhand worden uitgesloten. De Poelkikker komt in het nabijgelegen natuurgebied namelijk alleen voor in ondiepe poelen en vrijwel niet in de diepere sloten. Reptielen en andere zwaarder beschermde amfibieën zijn op basis van verspreidingsgegevens op voorhand uit te sluiten.

Vissen

De aanwezigheid van de matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper is niet op voorhand uit te sluiten. De watergang in het oostelijke deel van het deelgebied (tegen de Oude Weg) is een doorgaande watergang die vrij diep is en potentieel geschikt leefgebied voor deze soort biedt. De aanwezigheid van andere beschermde vissen kan op basis van verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

Foto 2 Watergang in het oostelijk deel van deelgebied 4. De aanwezigheid van de matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper kan hier niet worden uitgesloten.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten (bijvoorbeeld Groene glazenmaker) is geen geschikt leefgebied aanwezig.

2.4.2 Effecten en vervolg

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart.

Heikikker

Voor de effectenbeoordeling zijn twee typen werkzaamheden van belang die mogelijk van invloed zijn op de zwaar beschermde Heikikker:

- dempen van sloten;
- uitgraven van bestaande watergang.

Met het dempen van sloten wordt leefgebied van de zwaar beschermde Heikikker vernietigd. De aanwezigheid van deze soort is tijdens amfibieënonderzoek in 2014 vastgesteld in het nabijgelegen natuurgebied (Buro Bakker, 2014) en zal daarom zeer waarschijnlijk ook voorkomen in de te dempen sloot die langs het inrichtingsgebied loopt. Het dempen van de sloot leidt tot vermindering van leefgebied en kan daarom worden aangemerkt al een ontheffingsplichtige ingreep.

Met het uitgraven van de bestaande sloot tot een slenk wordt daarnaast leefgebied van de zwaar beschermde Heikikker verstoord. Door de werkzaamheden uit te voeren buiten de periode dat de Heikikker afhankelijk is van het water (na juni en voor februari) is een ontheffingsprocedure niet aan de orde.

Kleine modderkruiper

Met de werkzaamheden wordt mogelijk leefgebied van de matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper verstoord. De aanwezigheid van deze soort in de brede watergang in de buurt van de Oude Weg kan op basis van de quickscan niet op voorhand worden uitgesloten. Een nader onderzoek naar de Kleine modderkruiper moet inzichtelijk maken of de soort in het deelgebied voorkomt. Op basis van het onderzoek kan het noodzakelijk zijn om voor de werkzaamheden te werken volgens een goedgekeurde gedragscode en een mitigatie-opgave uit te werken. De werkzaamheden en de te nemen maatregelen moeten worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

2.5 Deelgebied 5

2.5.1 Beschermde soorten

Flora

In deelgebied 5 is door het intensieve agrarische gebruik (maisteelt en grasland) nauwelijks sprake van natuurlijke vegetaties. De aanwezigheid van beschermde flora is op basis van terreineigenschappen op voorhand uit te sluiten.

Vogels

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats kan worden uitgesloten. Voor dergelijke soorten is geen nestgelegenheid aanwezig.

Algemene soorten

Het gebied is uitsluitend geschikt als broedgebied voor enkele weidevogels, zoals Kievit, Schollekster, Tureluur, Veldleeuwerik, Gele kwikstaart en Graspieper. Buiten het broedseizoen wordt het gebied gebruikt als foerageergebied voor overwinterende ganzen.

Vleermuizen

De aanwezigheid van belangrijk leefgebied voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes) kan op basis van terreinkenmerken worden uitgesloten. Er zijn geen objecten (bomen met holtes en/of gebouwen) aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen. Het gebied heeft een zeer open karakter zonder opgaande landschapsstructuren en is daarom niet geschikt als belangrijk foerageergebied en/of vliegroute.

Overige zoogdieren

De sloten in het gebied worden jaarlijks geschoond en vormen daarom geen geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis. Ook voor overige zwaarder beschermde zoogdieren ontbreekt geschikt leefgebied.

Reptielen en amfibieën

De aanwezigheid van reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Reptielen komen in de regio niet voor. Zwaarder beschermde amfibieën zijn op basis van terreinkenmerken uit te sluiten. De in het gebied aanwezige sloten zijn erg ondiep, worden jaarlijks geschoond en zijn daarom niet geschikt als voortplantingswater van zwaarder beschermde amfibieën. De afstand tot het brongebied (natuurgebied Westerbroek) is groot, waardoor ook zwervende Poelkikkers en Heikikkers niet te verwachten zijn.

Vissen

De aanwezigheid van beschermde vissen kan op voorhand worden uitgesloten. De in het gebied aanwezige sloten zijn smal en ondiep en sluiten niet aan op grotere watersystemen in de omgeving.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten (bijvoorbeeld Groene glazenmaker) is geen geschikt leefgebied aanwezig.

2.5.2 Effecten en vervolg

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart.

2.6 Deelgebied 6

2.6.1 Beschermde soorten

Flora

De vegetatie in deelgebied 6 wordt geheel gedomineerd door soortenarme raaigraslanden. De aanwezigheid van zwaarder beschermde flora is op basis van terreineigenschappen op voorhand uit te sluiten. In de oostelijke oever van de bermsloot van de A7 groeit één exemplaar van de licht beschermde Koningsvaren.

Vogels

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats kan worden uitgesloten. Voor dergelijke soorten is geen nestgelegenheid aanwezig.

Algemene soorten

Het gebied is uitsluitend geschikt als broedgebied voor enkele weidevogels, zoals Kievit, Scholekster en Graspieper. Het deelgebied heeft een beperkte kwaliteit als foerageergebied voor overwinterende ganzen.

Vleermuizen

De aanwezigheid van belangrijk leefgebied voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes) kan op basis van terreinkenmerken worden uitgesloten. Er zijn geen objecten (bomen met holtes en/of gebouwen) aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen. Het gebied heeft een zeer open karakter zonder opgaande landschapsstructuren en is daarom niet geschikt als belangrijk foerageergebied en/of vliegroute.

Overige zoogdieren

De sloten in het gebied worden jaarlijks geschoond en vormen daarom geen geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis. Ook voor overige zwaarder beschermde zoogdieren ontbreekt geschikt leefgebied.

Reptielen en amfibieën

De aanwezigheid van reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Reptielen komen in de regio niet voor. Zwaarder beschermde amfibieën zijn op basis van terreinkenmerken uit te sluiten. De in het gebied aanwezige sloten zijn erg ondiep en worden jaarlijks geschoond en zijn daarom ongeschikt als voortplantingswater. De afstand tot het brongebied (natuurgebied Westerbroek) is groot, waardoor ook zwervende Poelkikkers en Heikikkers niet te verwachten.

Vissen

De aanwezigheid van beschermde vissen kan op voorhand worden uitgesloten. De in het gebied aanwezige sloten zijn smal en ondiep en sluiten niet aan op grotere watersystemen in de omgeving.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten (bijvoorbeeld Groene glazenmaker) is geen geschikt leefgebied aanwezig.

2.6.2 Effecten en vervolg

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart.

2.7 Deelgebied 7

2.7.1 Beschermde soorten

Flora

Deelgebied 7 bestaat deels uit bosgebied en intensief agrarisch gebied. Het bosgebied (westelijke deel) is relatief jong. De boomlaag wordt gevormd door diverse loofbomen (Es, Eik, Berk en Esdoorn). De struiklaag bestaat uit onder andere Hazelaar, Spaanse aak en Hulst. De kruidlaag is minder goed ontwikkeld. Met name langs de bosrand is sprake van een kruidlaag van Klimop, Stelkervaren, Hondsdraf en Braam. In de bosrand werd een groeiplaats van een Koningsvaren (1 ex) aangetroffen. De Koningsvaren is licht beschermd. De aanwezigheid van flora met een zwaardere bescherming in het bosgebied kan op basis van terreineigenschappen worden uitgesloten. Het oostelijke deel van het deelgebied wordt intensief agrarisch beheerd (mais, raaigras). De aanwezigheid van beschermde flora is hier op voorhand uit te sluiten.

Vogels

Jaarrond beschermde soorten

In het gebied zijn geen nesten van jaarrond beschermde soorten aanwezig.

Algemene soorten

In het deelgebied is geschikt broedgebied aanwezig voor bosvogels (westelijk deel) en weidevogels (oostelijk deel). Bosvogels die in het gebied tot broeden kunnen komen zijn ondermeer Merel, Zanglijster, Tjiftjaf, Fitis, Koolmees, Pimpelmees, Winterkoning, Zwartkop en Grote bonte specht. Voor weidevogels is geschikte broedgelegenheid aanwezig voor bijvoorbeeld Kievit en Graspieper.

Vleermuizen

In het bosgebied zijn geen geschikte boomholtes aanwezig die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen worden gebruikt. De aanwezigheid van verblijfplaatsen kan daarom worden uitgesloten. Door het ontbreken van lijnvormige opgaande landschapselementen of doorgaande brede watergangen kan ook de aanwezigheid van belangrijke vliegroutes worden uitgesloten. De strook langs de Scharmerplas met bos, water en recreatieweides is potentieel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen die in de omgeving verblijven. De aanwezigheid van belangrijk foerageergebied is niet helemaal uit te sluiten. In het agrarisch deel van het deelgebied is uitsluitend marginaal foerageergebied aanwezig.

Overige zoogdieren

Het bosgebied is afgezocht op de mogelijke aanwezigheid van burchten van de zwaar beschermde Das. Deze zijn niet aangetroffen. De sloten in het gebied worden jaarlijks geschoond en vormen geen geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis. Ook voor overige zwaardere beschermde zoogdieren ontbreekt geschikt leefgebied. De matig zwaar beschermde Eekhoorn komt niet in de regio voor (NDFF).

Reptielen en amfibieën

De aanwezigheid van reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Reptielen komen in de regio niet voor. Zwaardere beschermde amfibieën zijn op basis van terreinkenmerken uit te sluiten. De in het gebied aanwezige sloten zijn, met uitzondering van de afwateringssloot die uitmondt in de Scharmerplas, erg ondiep en worden jaarlijks geschoond en zijn daarom niet geschikt als voortplantingswater voor deze soorten. De brede afwateringssloot is ook niet geschikt als leefgebied voor zwaardere beschermde amfibieën. De aanwezigheid van (roof)vissen is ongunstig voor amfibieën.

Vissen

De aanwezigheid van de matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper in de afwateringssloot is niet op voorhand uit te sluiten. De sloot is mogelijk geschikt als leefgebied voor deze soort. In het agrarische deel van het gebied zijn de sloten smal en ondiep en daarom ongeschikt voor beschermde vissen.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten (bijvoorbeeld Groene glazenmaker) is geen geschikt leefgebied aanwezig.

2.7.2 Effecten en vervolg

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart.

Kleine modderkruiper

De maatregelen hebben geen betrekking op de brede afwateringssloot die uitmondt in de Scharmerplas. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

2.8 Deelgebied 8

2.8.1 Beschermde soorten

Flora

Deelgebied 8 is in zijn geheel in intensief agrarisch gebruik (maisteelt en grasland). Locaties met een meer natuurlijke vegetatie zijn niet aanwezig. De aanwezigheid van beschermde flora is op basis van terreineigenschappen op voorhand uit te sluiten.

Vogels

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats kan worden uitgesloten. Voor dergelijke soorten is geen nestgelegenheid aanwezig.

Algemene soorten

Het gebied is uitsluitend geschikt als broedgebied voor enkele weidevogels, zoals Kievit, Scholekster, Tureluur, Veldleeuwerik, Gele kwikstaart en Graspieper. Buiten het broedseizoen wordt het gebied gebruikt als foerageergebied voor overwinterende ganzen.

Vleermuizen

De aanwezigheid van belangrijk leefgebied voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes) kan op basis van terreinkenmerken worden uitgesloten. Er zijn geen objecten (bomen met holtes en/of gebouwen) aanwezig die als verblijfplaats kunnen dienen. Het gebied heeft een zeer open karakter zonder opgaande landschapsstructuren en is daarom niet geschikt als belangrijk foerageergebied en/of vliegroute.

Overige zoogdieren

De sloten in het gebied worden jaarlijks geschoond en vormen daarom geen geschikt leefgebied voor de zwaar beschermde Waterspitsmuis. Ook voor overige zwaarder beschermde zoogdieren ontbreekt geschikt leefgebied.

Reptielen en amfibieën

De aanwezigheid van reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Reptielen komen in de regio niet voor. Zwaarder beschermde amfibieën zijn op basis van terreinkenmerken uit te sluiten. De in het gebied aanwezige sloten zijn erg ondiep. In het natuurgebied dat aansluit op deelgebied 8 (Westerpolder, Midden-Groningen) is de verspreiding van zwaarder beschermde amfibieën (Heikikker en Poelkikker) niet bekend (o.a. NDFF).

Vissen

De grenssloot aan de noordzijde van het gebied is mogelijk geschikt als leefgebied voor de matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper. De overige sloten in het terrein zijn smal, ondiep en daarom ongeschikt als leefgebied voor beschermde vissen.

Overige soorten

Voor overige beschermde soorten (bijvoorbeeld Groene glazenmaker) is geen geschikt leefgebied aanwezig.

2.8.2 Effecten en vervolg

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart.

Kleine modderkruiper

De werkzaamheden hebben geen betrekking op de noordelijke grenssloot. Effecten op het leefgebied van de Kleine modderkruiper zijn daarom uit te sluiten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

3 | Conclusie

3.1 Aanwezigheid zwaarder beschermde soorten

In tabel 1 is per deelgebied aangegeven welke zwaarder beschermde soorten en soortgroepen aanwezig zijn of aanwezig kunnen zijn. Indien zwaarder beschermde soorten aanwezig zijn (rood) zijn mogelijk vervolgstappen aan de orde (zie § 3.2).

Tabel 1 Deelgebieden en de (mogelijke) aanwezigheid van matig zwaar of zwaar beschermde soorten, ongeacht de maatregelen effect hebben op hun leefgebied.

Deelgebied	Flora	Waterspits-muis	algemene broedvogels	Heikikker	Poelkikker	Kleine modderkruiper
1	nee	mogelijk	ja	ja	ja	mogelijk
2	nee	nee	ja	mogelijk	mogelijk	nee
3	nee	nee	ja	mogelijk	mogelijk	nee
4	nee	nee	ja	ja	nee	mogelijk
5	nee	nee	ja	nee	nee	nee
6	nee	nee	ja	nee	nee	nee
7	nee	nee	ja	nee	nee	mogelijk
8	nee	nee	ja	nee	nee	mogelijk

Locaties die nader onderzoek behoeven zijn weergegeven in figuur 3.

3.2 Vervolgstappen

Het vervolg is afhankelijk van het type werkzaamheden en de effecten daarvan op beschermde soorten. Voor het vervolg zijn meerdere opties mogelijk:

1. geen vervolgstappen nodig (bij het niet aantreffen van juridisch zwaarder beschermde flora en fauna of bij maatregelen die geen effecten hebben op het leefgebied van zwaarder beschermde soorten)
2. aangepaste werkwijze zodat overige vervolgstappen niet nodig zijn (effecten op de mogelijke aanwezigheid van zwaarder beschermde flora en fauna kan in vrij veel gevallen door betrekkelijk geringe inspanningen worden uitgesloten)
3. nader onderzoek (de mogelijke aanwezigheid leidt soms tot de noodzaak om een vervolgonderzoek uit te voeren)
4. werken volgens een goedgekeurde gedragscode (indien effecten op matig zwaar beschermde soorten niet kunnen worden uitgesloten moeten de werkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd)
5. ontheffingsprocedure (indien effecten op zwaar beschermde niet kunnen worden uitgesloten is een ontheffing nodig om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren)

Tabel 2 geeft een overzicht van welke vervolgstappen van toepassing zijn voor werkzaamheden in de onderzochte deelgebieden.

Tabel 2 Vervolgstappen die van toepassing zijn voor de werkzaamheden in de onderzochte deelgebieden. De nummering verwijst naar de opties die op de vorige pagina zijn uitgewerkt.

Deelgebied	Flora	Waterspits-muis	algemene broedvogels	Heikikker	Poelkikker	Kleine modderkruiper
1	1	1	2	2	2	3 (+4?)
2	1	1	2	2 3 (+5?)	3 (+5?)	1
3	1	1	2	1	1	1
4	1	1	2	2 5	1	3 (+4?)
5	1	1	2	1	1	1
6	1	1	2	1	1	1
7	1	1	2	1	1	1
8	1	1	2	1	1	1

Vervolgstappen flora

Voor flora zijn geen vervolgstappen aan de orde.

Vervolgstappen Waterspitsmuis

De mogelijke aanwezigheid van de zwaar beschermde Waterspitsmuis in deelgebied 1 leidt niet tot de noodzaak om vervolgstappen te nemen. De maatregelen die in het gebied worden genomen hebben geen effect op het leefgebied van deze soort.

Vervolgstappen broedvogels

In alle deelgebieden komen broedvogels (vooral weidevogels) voor. Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend. De werkzaamheden zijn echter betrekkelijk eenvoudig zonder ontheffing uit te voeren. Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, of in elk geval buiten het broedseizoen worden opgestart, is geen ontheffing nodig. Het broedseizoen omvat globaal de periode maart tot en met augustus.

Vervolgstappen Heikikker

De zwaar beschermde Heikikker komt met zekerheid voor in de deelgebieden 1 en 4 en mogelijk in deelgebied 2. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden zijn verschillende vervolgotrajecten mogelijk:

Verontdiepen en vergraven van bestaande watergangen (deelgebied 1, 2 en 4)

Effecten op de Heikikker kunnen worden uitgesloten door de werkzaamheden uit te voeren buiten de periode dat de Heikikker afhankelijk is van water en niet in de periode februari tot en met juni.

Dempen van sloten (deelgebied 2 en 4)

Voor deelgebied 2 is een nader onderzoek noodzakelijk die inzichtelijk moet maken of de Heikikker in de te dempen sloten voorkomt. Op basis van het onderzoek kan het noodzakelijk zijn om voor de werkzaamheden een mitigatie-opgave uit te werken en een ontheffing aan te vragen bij het ministerie van Economische Zaken. Voor het dempen van een deel van de sloot in deelgebied 4 (langs het bestaande natuurgebied) is het nodig om een mitigatie-opgave uit te werken en een ontheffing aan te vragen bij het ministerie van Economische Zaken.

Nader onderzoek naar de Heikikker bestaat uit minimaal 3 gebiedsbezoeken. De eerste twee ronden worden in de periode februari-maart uitgevoerd, wanneer in de avond wordt gezocht naar roepende dieren. Tijdens een derde ronde wordt specifiek gezocht naar de aanwezigheid van eiklomp en/of larven. Deze ronde wordt uitgevoerd in de periode maart-mei.

Vervolgstappen Poelkikker

De zwaar beschermde Poelkikker komt met zekerheid voor in de deelgebieden 1 en mogelijk in deelgebied 2. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden zijn verschillende vervolgtrajecten mogelijk:

Verontdiepen van bestaande watergangen (deelgebied 1, 2)

Effecten op de Poelkikker kunnen worden uitgesloten door de werkzaamheden uit te voeren buiten de periode dat de Poelkikker afhankelijk is van water (april tot en met oktober).

Dempen van sloten (deelgebied 2)

Voor deelgebied 2 is een nader onderzoek noodzakelijk die inzichtelijk moet maken of de Poelkikker in de te dempen sloten voorkomt. Op basis van het onderzoek kan het noodzakelijk zijn om voor de werkzaamheden een mitigatie-opgave uit te werken en een ontheffing aan te vragen bij het ministerie van Economische Zaken.

Nader onderzoek naar de Poelkikker bestaat uit minimaal 2 gebiedsbezoeken in de periode mei/juni, waarbij gelet wordt op de aanwezigheid van roepende kikkers en waarbij exemplaren worden gevangen en gedetermineerd.

Vervolgstappen Kleine modderkruiper

Effecten zijn mogelijk aan de orde in een aantal watergangen die worden verontdiept of vergraven in de deelgebieden 1 en 4. Een nader onderzoek naar de Kleine modderkruiper moet inzichtelijk maken of de soort in de deelgebieden voorkomt. Op basis van het onderzoek kan het noodzakelijk zijn om voor de werkzaamheden te werken volgens een goedgekeurde gedragscode en een mitigatie-opgave uit te werken. De werkzaamheden en de te nemen maatregelen moeten worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Nader onderzoek naar de Kleine modderkruiper bestaat uit een eenmalige inventarisatie van de betreffende watergangen met schepnet in de periode april tot en met oktober.

4 | Gebruikte bronnen

Literatuur

Bos, E., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay en I. Wynhoff (De Vlinderstichting), 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (*Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea*). Nederlandse fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Buro Bakker, 2014. Nader onderzoek amfibieën Westerbroek.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Overig

NDFF: uitvoer beschermde soorten en soorten van de rode lijst (dd 15/10/2014)

Colofon

Opdrachtgever

DLG Groningen

Contactpersoon

Mevr. K. de Ruijter

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

Michiel van Kerkvoorde

Rapportage

Harold Steendam

Veldwerk

Harold Steendam

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2014). Toetsing Flora- en faunawet voor de aanleg van een ecologische verbindingszone tussen het Zuidlaardermeer en Midden-Groningen.